

ΜΙΑ ΜΟΝΑΧΗ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ...

της Βερενίκης Μόρσινκ-Παλούμπα,
B2 4^{ου} Γυμνασίου Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος»

Ονομάζομαι πλέον μοναχή Θεοδότη. Το κοσμικό μου όνομα ήταν Ευφροσύνη, αλλά οκτώ χρόνια τώρα στη Μονή του Αγίου Λουκά, δε γυρνώ στο άκουσμά του.

Το θέλημα του Κυρίου ήταν να βρεθώ εδώ στα δεκατέσσερά μου χρόνια. Οι γονείς μου με απέκτησαν σε μεγάλη ηλικία και, έχοντας φοβηθεί πολύ ότι θα με χάσουν όταν αρρώστησα από ευλογία στα έξι μου, με έταξαν στο μοναστήρι και με έφεραν εδώ σαν «ευχαριστήρια προσφορά» στον Άγιο Λουκά, που πάντα πίστευαν πως μας έσωζε στις δύσκολες στιγμές. Επιπλέον, θεώρησαν πως εδώ θα ήμουν ασφαλής από τις ταραχές που συμβαίνουν τα τελευταία χρόνια για τη λατρεία των εικόνων, ενώ ήταν βέβαιοι πως θα αποκτούσα και ουσιαστική μόρφωση.

Αφού πέρασα τέσσερα χρόνια ως «το μικρό κορίτσι» της μονής, και έφτασα στην ηλικία της «ευσυνείδητης συγκατάθεσης» για το μοναστικό χρίσμα, δε δυσκολεύτηκα καθόλου να αποφασίσω για τη μόνιμη παραμονή μου εδώ και τη λήψη του τυπικού όρκου.

Η αγαπημένη μου αδελφή Θεοδοσία με δίδαξε γραφή και ανάγνωση και μου έμαθε να απαγγέλλω ποιήματα και να ψάλλω ύμνους. Έμαθα επίσης να υπολογίζω με ταχύτητα και ακρίβεια κάνοντας περίπλοκους μαθηματικούς υπολογισμούς και, καθώς η σωματική μου διάπλαση μου επιτρέπει πλέον να σηκώνω βάρη και να εκτελώ χειρωνακτικές εργασίες με άνεση, εδώ και τρία χρόνια, έχω αναλάβει τη μεταφορά των προϊόντων και τις αγοραπωλησίες της μονής.

Η ηγουμένη και πρώτη κλητόρισα της μονής Αικατερίνη, είναι η στοργική κι αγαπημένη μας μητέρα. Οι οκτώ αδελφές που ζούμε εδώ, πρόθυμα μοιραζόμαστε τα διακονήματά μας, έτσι που οι μέρες μας δεν είναι ποτέ κενές ή βαρετές.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, με τη βοήθεια του Κυρίου, έφτασε ο καιρός που πρέπει να πάω στο μεγάλο πανηγύρι του Αγίου Δημητρίου, το μεγαλύτερο στην πόλη μας, μεγάλη η χάρη του. Ο δρόμος δεν είναι μακρύς, αλλά οι συνθήκες για μια γυναίκα δεν είναι πάντα ιδανικές, αφού διάφοροι κίνδυνοι όπως μέθυσοι, ληστές και κάθε είδους παράνομοι μπορεί να βρεθούν απρόσμενα στο δρόμο μου.

Δεν είναι η πρώτη φορά που κάνω αυτό το ταξίδι. Εδώ και τρία χρόνια είμαι η υπεύθυνη για τις εμπορικές συναλλαγές του μοναστηριού.

Φέτος με το γαϊδουράκι μας μεταφέρω κρασί από το αμπέλι της μονής, μέλι από τα μελίτσια μας και μάλλινα υφάσματα που υφαίνουμε στον αργαλειό.

Θα πάω πρώτα στο σαλδαμάριο να του πουλήσω το κρασί και το μέλι και, αν αυτός αρνηθεί όπως πρόπερσι να πάρει το κρασί, θα το δώσω στον έμπορο κρασιού που σίγουρα θα το εκτιμήσει.

Στη συνέχεια θα βρω τον ιματιοπράτη, για να του πουλήσω τα υφαντά μας. Αφού λοιπόν μαζέψω κάμποσα νομίσματα, θα πρέπει να φροντίσω για τις ανάγκες της μονής και να κάνω τις απαραίτητες αγορές:

Να επισκεφτώ το γανωτή, για να γανώσει τους δύο χάλκινους τεντζερέδες μας. Λένε πως χάρη σ' αυτούς τους άξιους τεχνίτες, και με τη βοήθεια του Θεού, σωζόμαστε από το θάνατο που προκαλούν τα αγάνωτα χάλκινα σκεύη. Δεν πρέπει να ξεχάσω να βρω τον έμπορο σιδήρου. Θα αγοράσω δύο χοντρές σιδερόβεργες που θα τις χρησιμοποιήσουμε ως διπλές αμπάρες για ν' ασφαλίσουμε την πύλη της μονής. Δεν είναι λίγες οι νύχτες που έχουμε τρομάξει από δυνατά χτυπήματα μέθυσων αντρών στην πόρτα.

Επόμενος σταθμός, ο έμπορος σιταριού, όπου θ' αγοράσω σπόρους γερούς, για να έχουμε και φέτος καλή σοδειά σαν την περυσινή.

Τέλος, απαραίτητο είναι να επισκεφθώ τον έμπορο με τις βαφές και τη στύψη για τα υφάσματα. Αυτός βρίσκεται κοντά – Θου, Κύριε, φυλακήν τω στόματί μου – ανάμεσα σ' ένα καπηλειό, κι ένα μιμαρείο - λαϊκό θέατρο με ακροβάτες, θαυματοποιούς και άλλους παράξενους. Έχω ακούσει για έναν μοναχό που από περιέργεια στάθηκε εκεί να δει τι γίνεται και την επομένη τον καθαίρεσαν...

Είναι βέβαια αρκετές οι δουλειές, αλλά όπως και να 'χει, πάντα χαίρομαι με την ιδέα να βγαίνω κατά καιρούς έξω απ' το μοναστήρι, για όποιονδήποτε λόγο. Α, να! Έφτασα κιόλας. Ελπίζω να γίνουν όλα κατ' ευχήν, όπως τα έχω σχεδιάσει...

ΠΗΓΕΣ

- <http://www.apologitis.com/gr/ancient/monaxismos.htm>
- http://www.marokouri.com/docs/MYSTRAS-BYZANTINE_GHOST_CITY.pdf
- http://www.imma.edu.gr/macher/hm/hm_main.php?el/D2.2.html
- http://www.imma.edu.gr/macher/hm/hm_main.php?el/D2.2.html
- http://users.sch.gr/ppoulio/dokimastiko/sect04/PDF_PEIRAMATA/epimetalosi/epimet_alosi_kathimerini.pdf
- <http://bit.ly/VKUgpl>
- **Στα πανηγύρια του Βυζαντίου** (επιτραπέζιο εκπαιδευτικό παιχνίδι), Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Πολιτισμού, Αθήνα, 2003.
- Π. Αγαπητού, **Ο χάλκινος οφθαλμός**: μια βυζαντινή ιστορία μυστηρίου, εκδ. Άγρα, 2006.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Χρόνος

Περίπου το 830 μ.Χ. ή, για τους Βυζαντινούς που μετρούσαν τον ιστορικό χρόνο με βάση τη βιβλική **δημιουργία του κόσμου**, το έτος 6338 (έτος από κτήσεως κόσμου).

Χώρος

Στην Ιερά Μονή του Αγίου Λουκά στη Θεσσαλονίκη, ηγουμένη ήταν η Αικατερίνη, αδελφή του μετέπειτα αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Αντώνιου.

Εικονομαχία - Μοναχισμός

Η Εκκλησία πέρασε μεγάλη κρίση τον 8ο και 9ο αιώνα κατά την εικονομαχία, την αντιμοναχική πολιτική των αυτοκρατόρων και τα νομοθετικά μέτρα σε βάρος της εκκλησιαστικής και μοναστηριακής περιουσίας. Μετά το τέλος της κρίσης, ωστόσο, παρατηρείται άνθηση του μοναχισμού (<http://bit.ly/VKUgpl>).

Πανηγύρια στο Βυζάντιο

Στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη όπως και σε άλλες πόλεις, κάθε χρόνο γίνονταν πανηγύρια, τα οποία αποτελούσαν εμπορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό γεγονός για την πόλη.

Κι ένα παράθεμα...

«Συρρέουν εκεί όχι μόνο όλοι οι αυτόχθονες και ο ντόπιος πληθυσμός, αλλά κάθε είδους άνθρωποι από παντού [...] τόσο μεγάλη είναι η δόξα του σε ολόκληρη την Ευρώπη. [...] Είχαν στηθεί σκηνές των εμπόρων σε δύο παράλληλες γραμμές αντικριστά, οι γραμμές τραβούσαν μακριά, αφήνοντας ανάμεσά τους να ανοίγεται ένας πλατύς διάδρομος, ώστε να υπάρχει δίοδος για το ορμητικό πλήθος [...] υπήρχαν κάθε είδος ρούχα [...] και όσα φέρνουν τα εμπορικά καράβια από την Ιταλία στους Έλληνες. Αλλά και η Φοινίκη στέλνει πολλά και η Αίγυπτος, όπως και η Ισπανία και οι Ηράκλειες Στήλες, που φτιάχνουν τα ωραιότερα έπιπλα.[...] Αλλά και ο Εύξεινος Πόντος στέλνει τα δικά του προς το Βυζάντιο.

Ψευδο-Λουκιανός, Τιμαρίων, Kazhdan, A.P.-WhartonEpstein, A., Αλλαγές στον Βυζαντινό πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα, Αθήνα 1997, σ. 410-411 (μετάφραση Δ. Τσουγκαράκης) cd-Rom Ιστορία Α', Β', Γ' Γυμνασίου,

http://www.pi-schools.gr/programs/epimorfosi/epimorfotiko_yliko/gymnasio/istoria/kathimerini-zoi-sto-bizantio.pdf

Επαγγέλματα στο Βυζάντιο

Αρκετά ήταν τα επαγγέλματα που άνθισαν στο Βυζάντιο, ορισμένα από τα οποία εξελίχθηκαν και έφτασαν ως τις μέρες μας. Υπήρχαν **κεραμείς, βυρσοδέψες, βαφείς, έμποροι** πλανόδιοι και με δικά τους καταστήματα, **βιοτέχνες** κυρίως στις πόλεις και μάλιστα σε συγκεκριμένες γειτονιές, όπως οι **χαλκωματάδες** της Θεσσαλονίκης είχαν τα καταστήματά τους κοντά στην Παναγία των Χαλκέων.

Ανάμεσα στα καταστήματα που λειτουργούσαν ήταν τα **μαγκιπεία**, οι φούρνοι δηλαδή, και τα **σαρδαμαρεία**, σαν σημερινά παντοπωλεία. Κρέας και λαχανικά προμήθευαν στους κατοίκους ο **μακελλάρης** και ο **λαχανοπώλης**. Ένα πλήθος πλανόδιων μικροπωλητών, "**οι γυρεύοντες**", εξυπηρετούσε τις γυναίκες περνώντας έξω από τα σπίτια τους.

Επίσης οικοδόμοι, ο **μαϊίστωρ** και οι **μαθητές** (για τις οικοδομές), **διδάσκαλοι** και **ιατροί**, καθώς και οι **μυρεψοί**, που πουλούσαν αρώματα και φάρμακα.

Οι εργαζόμενες γυναίκες ήταν, μεταξύ άλλων, **υφάντριες, χορταρίνες**, μάζευαν δηλαδή χόρτα, και **πορικοπώλισσες**, που πουλούσαν οπωροκηπευτικά, ή **κουρίσσες** που φρόντιζαν την κόμμωση των γυναικών και δούλευαν στα σπίτια και στα λουτρά.

(http://www.imma.edu.gr/macher/hm/hm_main.php?el/D2.2.html)

**ΒΕΡΕΝΙΚΗ ΜΟΡΣΙΝΚ-ΠΑΛΟΥΜΠΑ, Β2
4^ο Γυμνασίου Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος»**